

Autonómia a gyártásban és robotikában

Váncza József, SZTAKI, ELKH

2021. április 21.

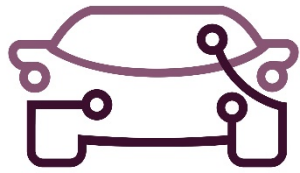
SZTAKI

ELKH

Eötvös Loránd
Research Network

**SZÉCHENYI
EGYETEM**
UNIVERSITY OF GYŐR

Autonóm gyártás és robotika

Témavezető: Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet

Résztvevők: Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és Széchenyi István Egyetem

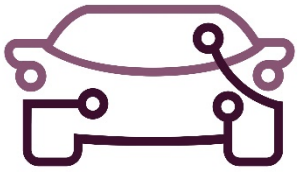
Célkitűzés: Az autonóm működésnek a gyártás minden szintjén való támogatása, különös tekintettel az ember-gép együttműködésre

Kiemelt alap- és alkalmazott kutatási témák:

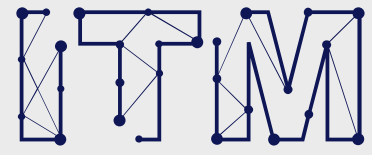
- Termelés autonóm partnerek hálózatában
- Gyártórendszer konfiguráció
- Autonóm logisztika
- Ember-robot együttműködés
- Terv generálás, off-line robot programozás
- Digitális ikermodell

Beltéri demonstráció iparilag releváns környezetben

- Ipar4.0 CPPS mintarendszer (Győr), *SmartFactory* (Bp), új Autonóm Rendszerek labor (Bp)

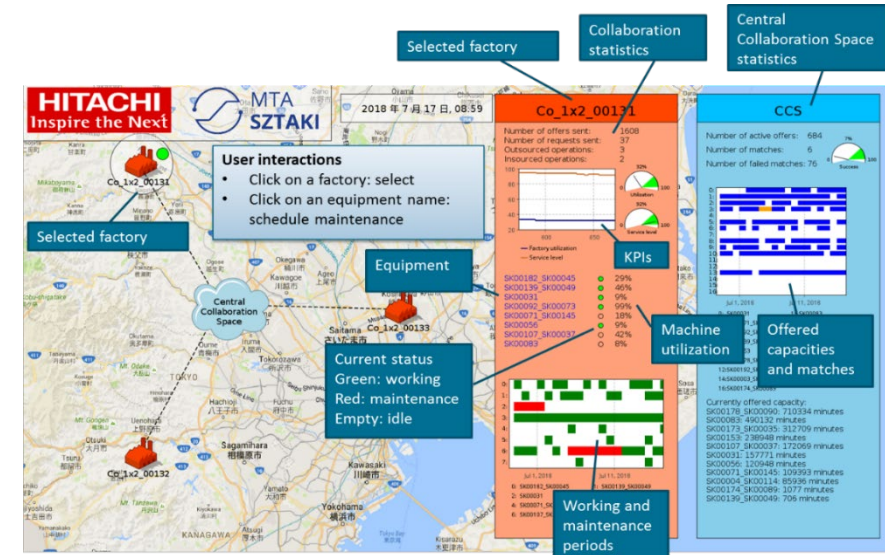
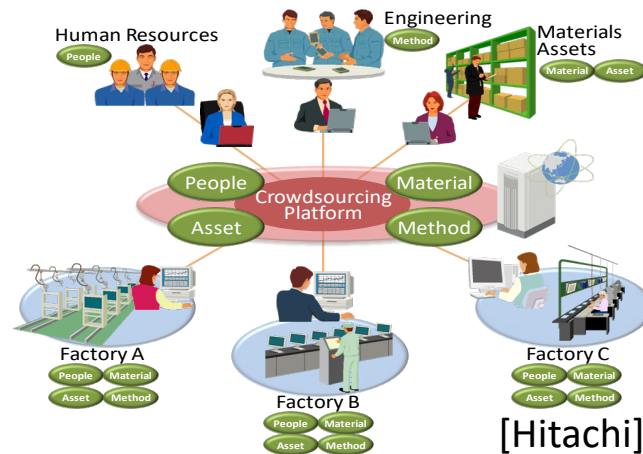
Termelési és logisztikai hálózatok tervezése

FELADATUNK A JÖVŐ

■ Kihívások

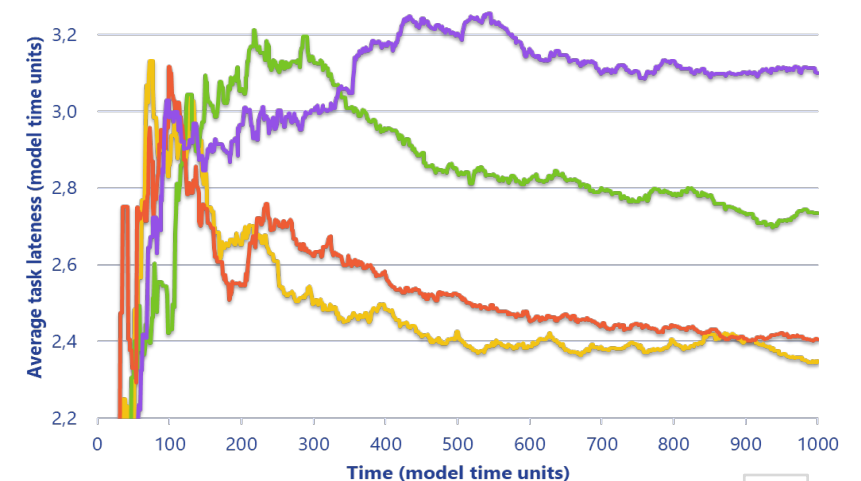
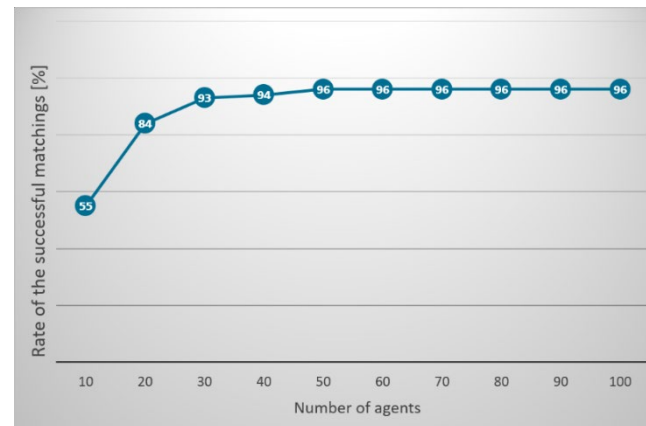
- Autonóm partnerek
- Bizonytalanság
- Információs aszimmetria
- Erőforrás megosztás
  - *Crowdsourced manufacturing*
  - *Platform-based manufacturing*

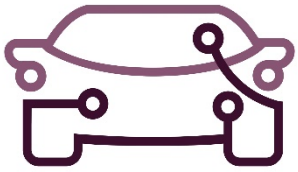
■ Fenntarthatóság

■ Kutatási irányok

- **Bizalom és reputáció szerepe**
- Robusztus hálózatok
- Környezeti terhelés

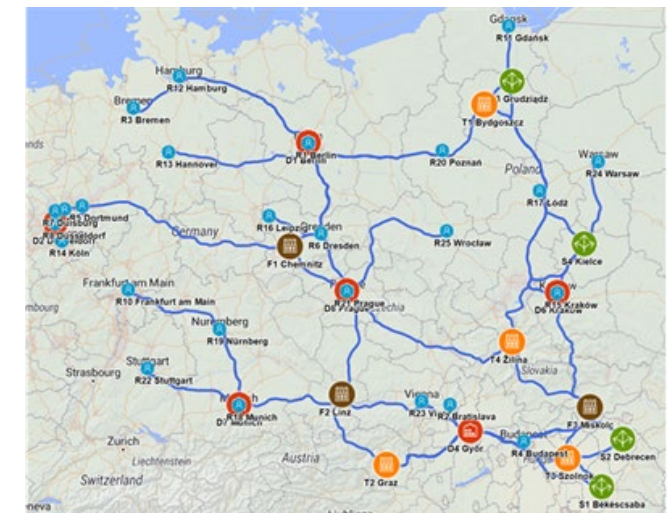
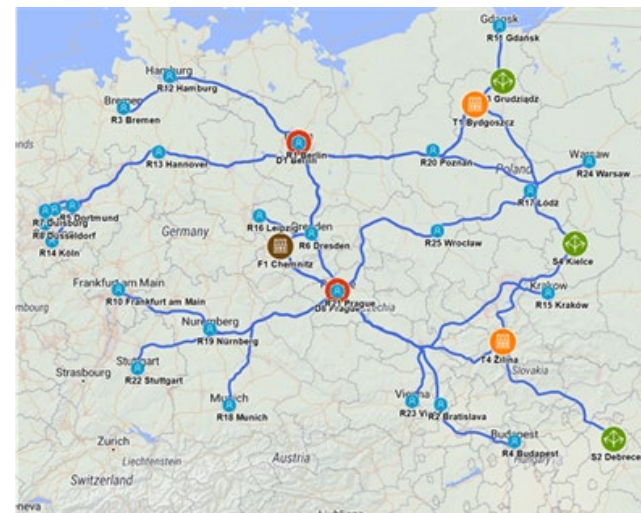
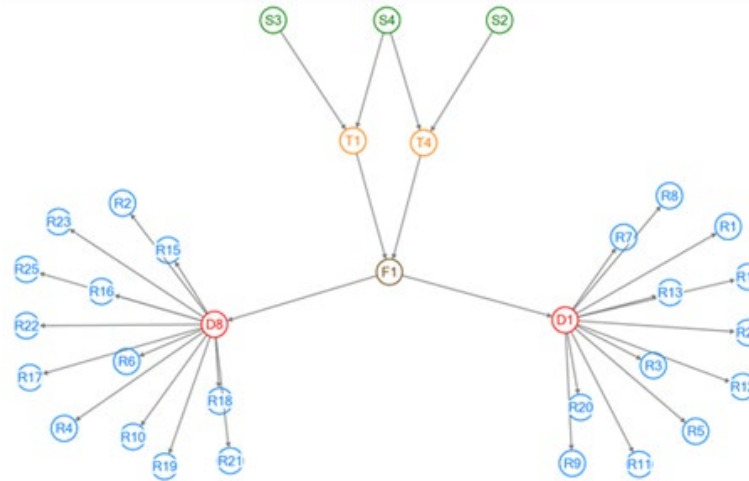
— Incl. trust & reputation   — Incl. only trust
— Incl. only reputation   — Incl. no trust or reputation

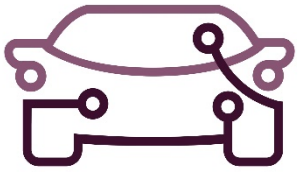

Termelési és logisztikai hálózatok tervezése

■ Kihívások

- Autonóm partnerek
- Bizonytalanság
- Információs aszimmetria
- Erőforrás megosztás
  - *Crowdsourced manufacturing*
  - *Platform-based manufacturing*
- Fenntarthatóság
- Kutatási irányok
  - Bizalom és reputáció szerepe
  - **Robusztus hálózatok**
  - **Környezeti terhelés**

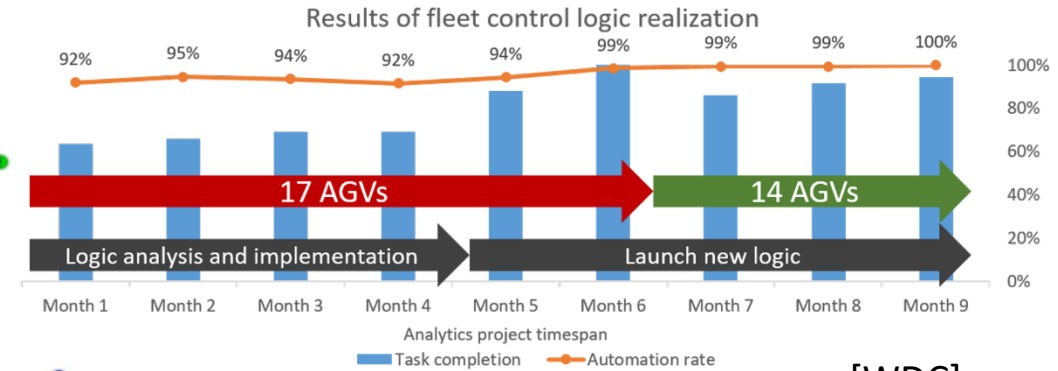
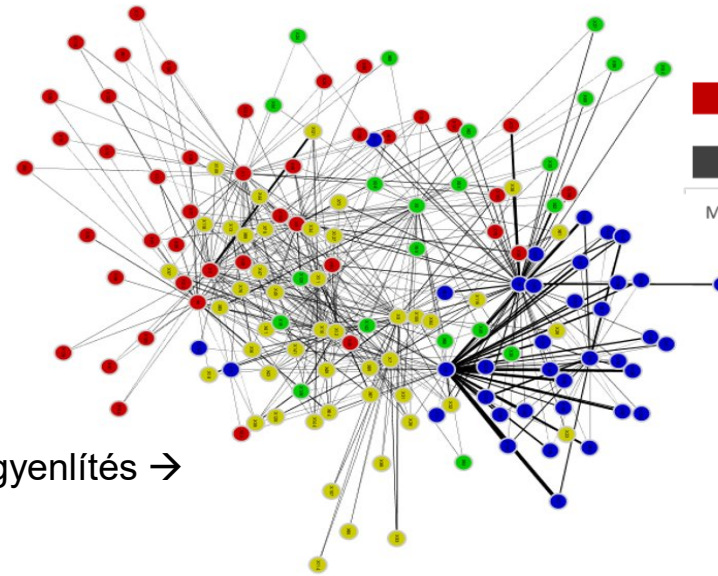
Autonóm belső logisztika – AGV flotta menedzsment

■ Kihívások

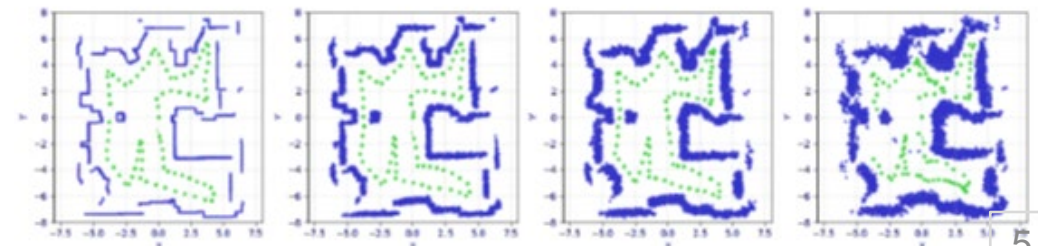
- Termelés zökkenőmentes támogatása
- Bizonytalan környezetben
- Feladatmegosztás
- Optimalizálás vs. adaptáció
- Helyzetmeghatározás

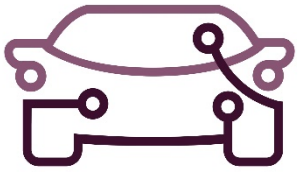
■ Kutatási irányok

- Többszintű dekompozíció
  - Anyagáram hálózat
  - Hálózati tervezés → terhelés kiegyenlítés → diszpécser logika
- Matematikai modellezés
  - Ütemezés elmélet
  - Globális optimalizálás, lokális konfliktusfeloldás
- Folyamatos feltérképezés (SLAM)

[WDC]

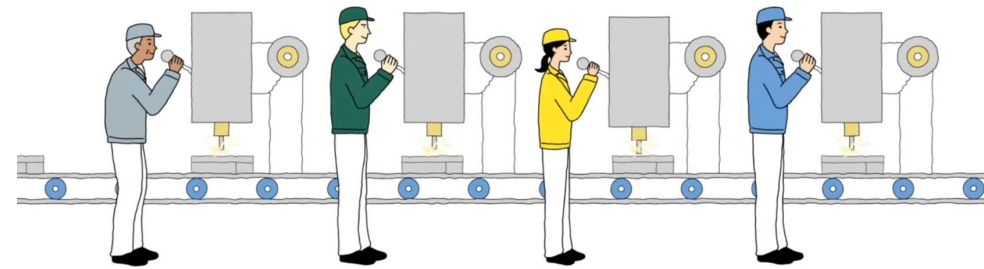
Gyártórendszer konfiguráció

■ Kihívás

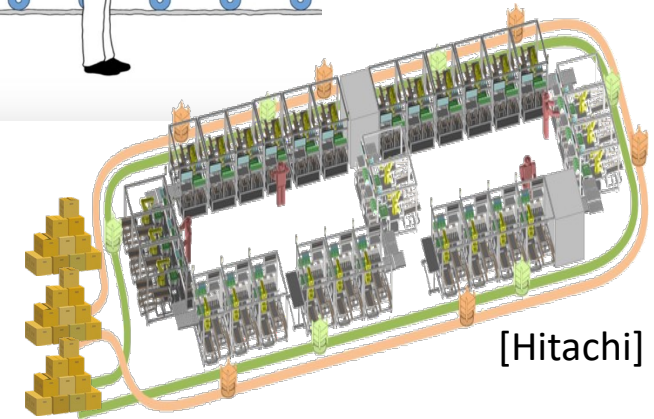
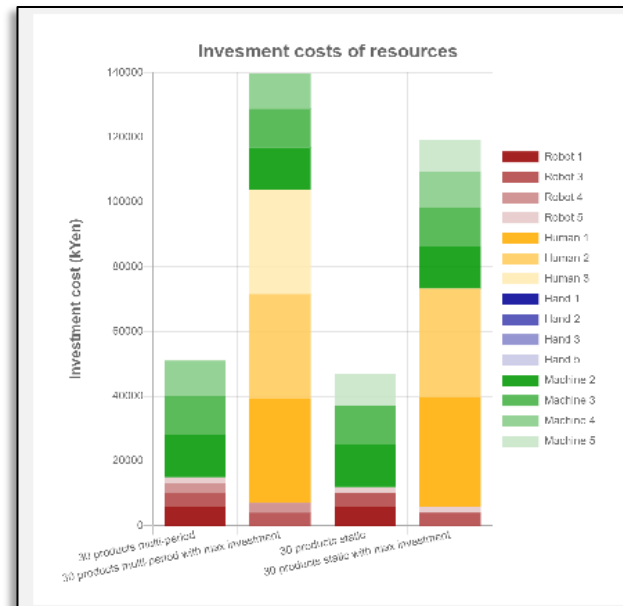
- Adott termékekhez és igényekhez, alkalmazható erőforrásokból gyártórendszert tervezni
- Különböző gyártórendszer architektúrák esetére
  - Gyártósorok (ún. *flow* rendszerek), flexibilis cellák
- Vegyes erőforrások: robot, ember
- Cél: megtérülés maximalizálása, avulás és munkaerőköltség minimalizálása

■ Megoldás

- Változó igényekhez dinamikus konfigurátor
- Matematikai modell (MILP) és egzakt megoldó
- A gyártórendszer konfiguráció integrációja a teljes gyártástervezési folyamatba
  - Műveleti sorrendtervezéssel (megelőző lépés)
  - Gyártócella elrendezés tervezéssel (rákövetkező lépés)

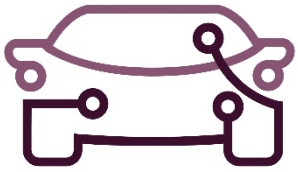
[Hitachi]

[Hitachi]

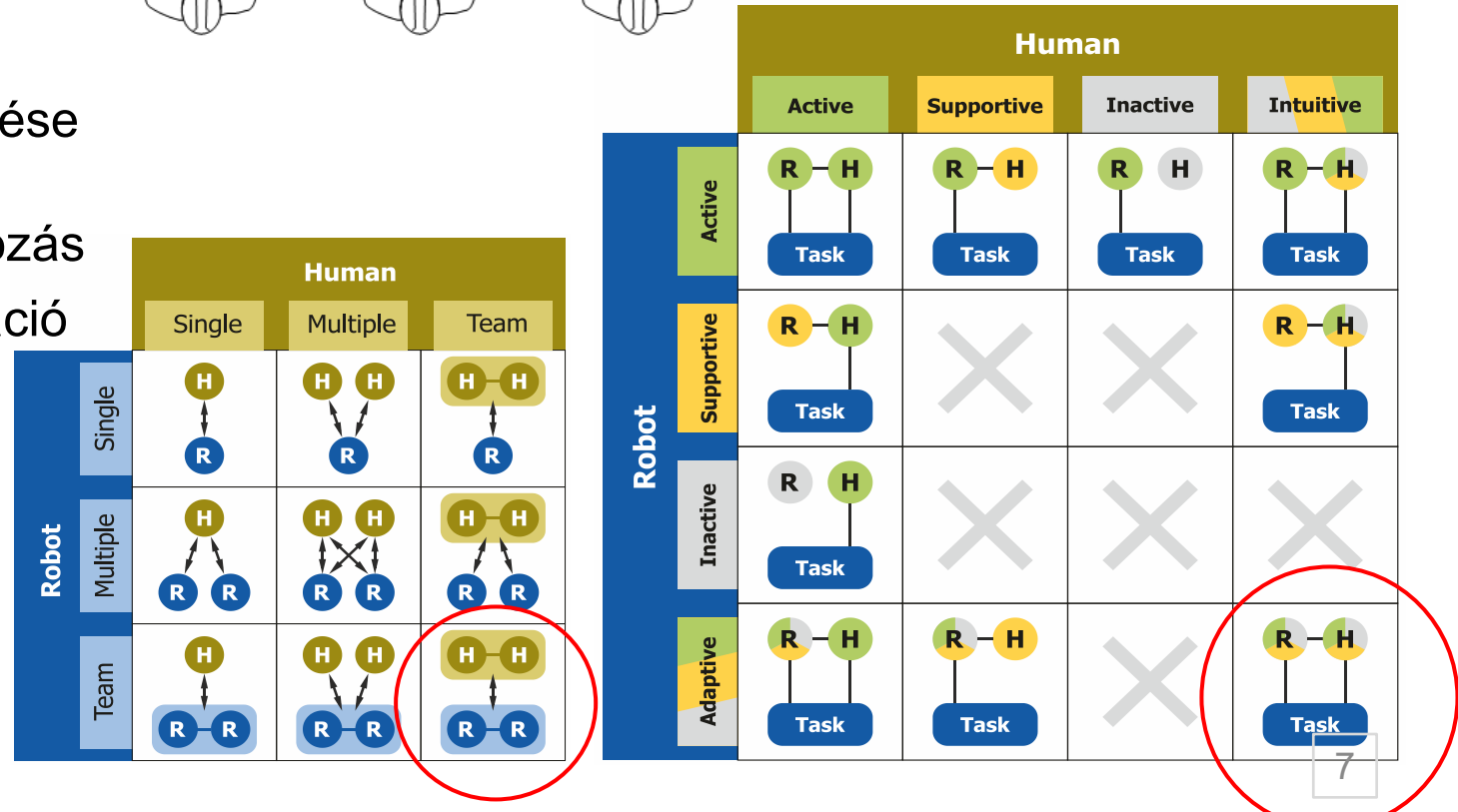
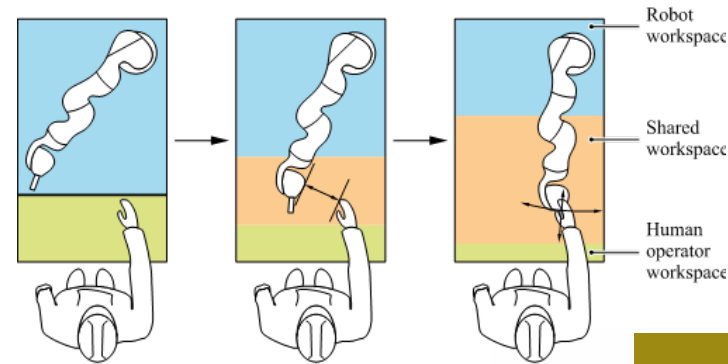
■ Több alkalmazási területen tesztelve

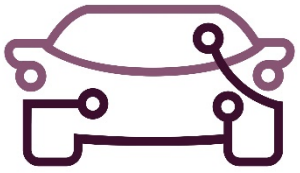
- Hitachi Automotive Systems, autóiipari alkatrészgyártás
- Okuma, szerszámgyártás
- KEC, gyártórendszer integrátor, autóiipari hegesztősorok

Ember-robot együttműködés

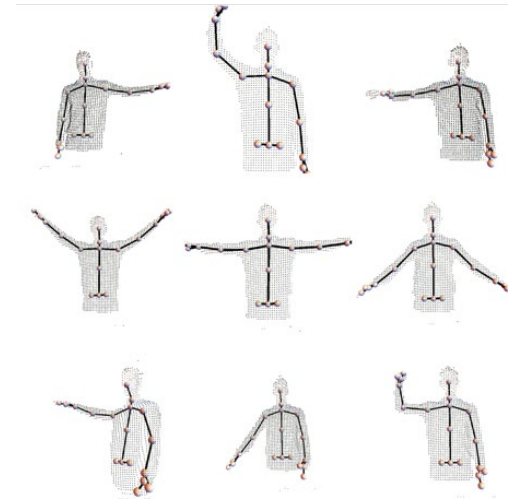
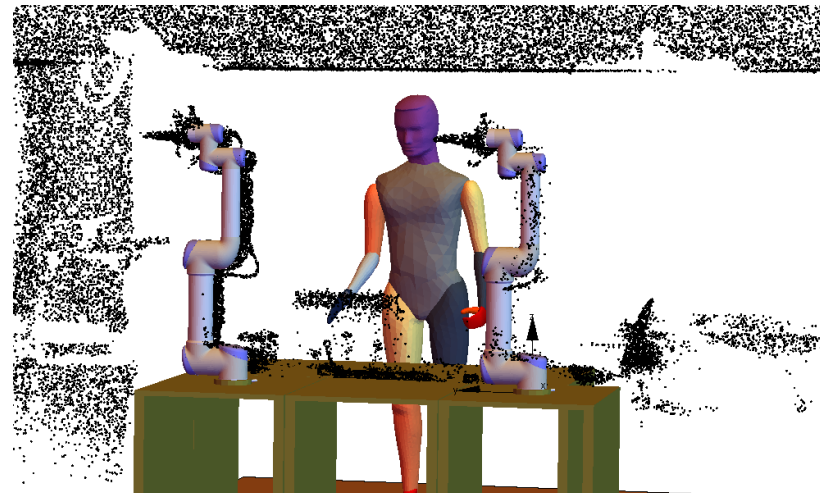
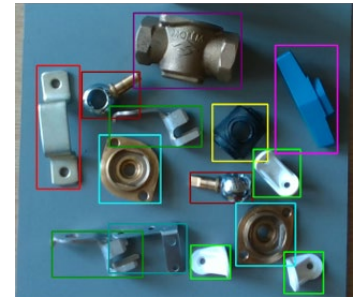
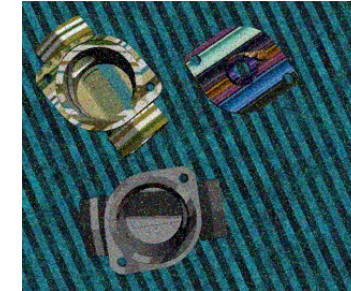
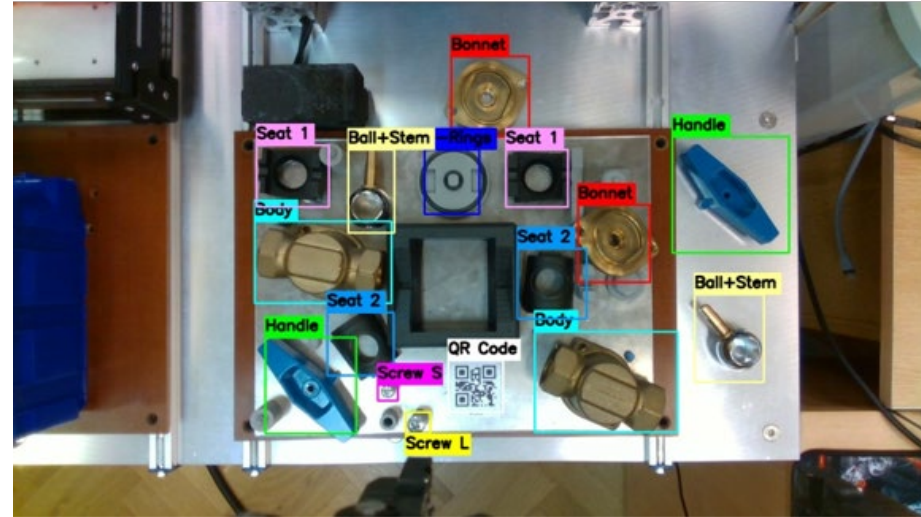
- Potenciális *game-changing* technológia
  - Monotonitás, gyorsaság, pontosság vs. rugalmasság, alkalmazkodás, intuíció
  - Kis méretekben is megengedhető (KKV)
- Kihívások
  - Rosszul strukturált környezet érzékelése és értelmezése
  - Tervezés, automatikus robotprogramozás
  - Kétirányú, több csatornás kommunikáció
  - Biztonság
  - Feladat megosztás, együttműködés
  - Csapatmunka
  - Bizalom

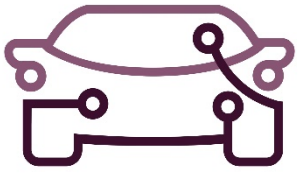

Szituáció felismerés

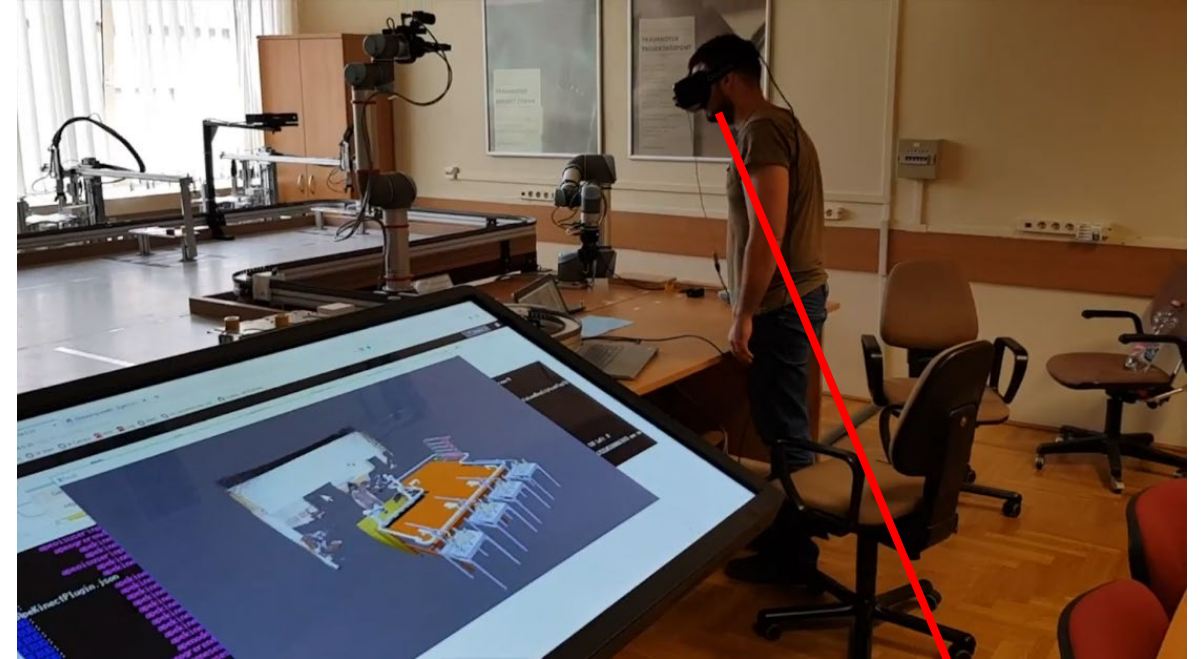
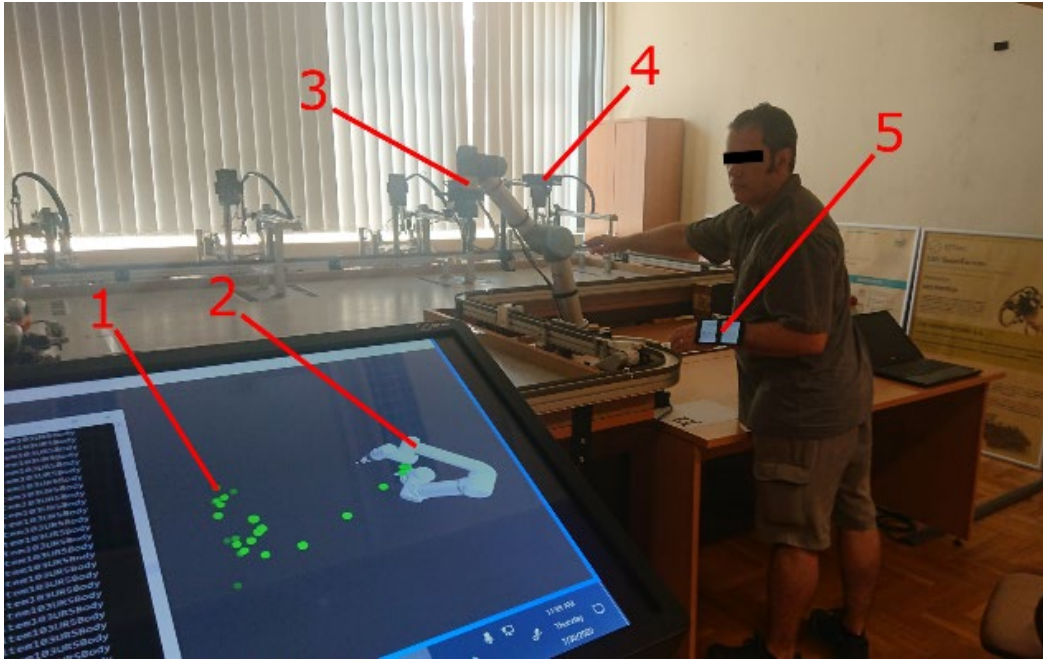
- Tárgyak
  - Vizuális technológiák
  - Gépi tanulás
    - Deep CNNs
  - Transzfer tanulás
    - Szintetikus mintákon
    - Randomizálás
- Ember
  - 3D pontfelhő
  - Ütközés elkerülés
  - Értelmezés
  - DT kalibrálás

Ütközés elkerülés – virtuális térben

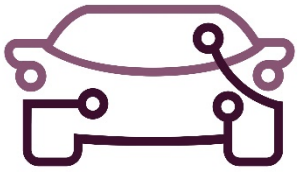

- (1) Operátor vázmodell
- (2) Robot szimuláció
- (3) Robot
- (4) Érzékelő (Kinect)
- (5) Mobil eszköz (figyelmeztetés)

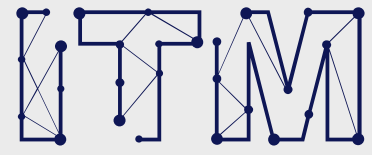
ApertusVR alkalmazás

EU XR4ALL Open call:
PREdictor for HUman-RObot
Collaboration (PREHUROCO)

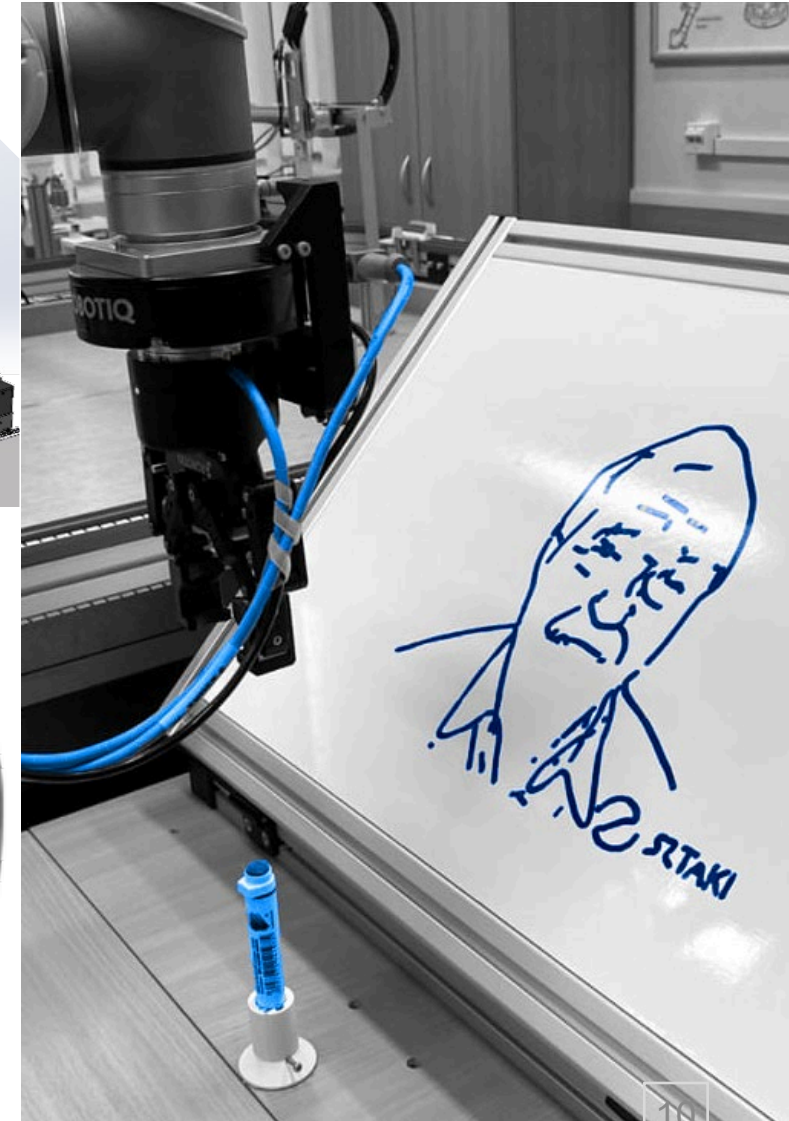
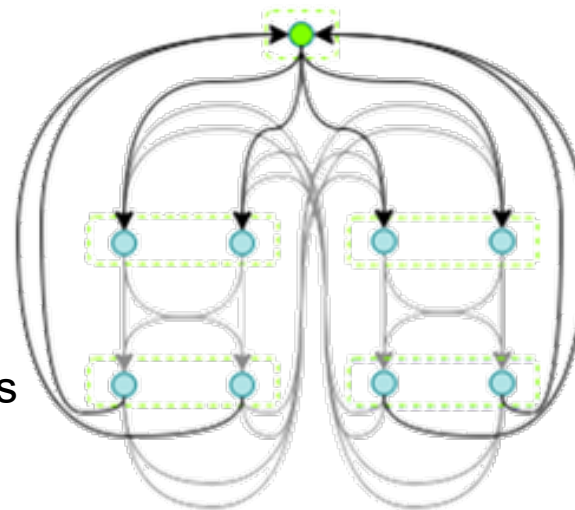
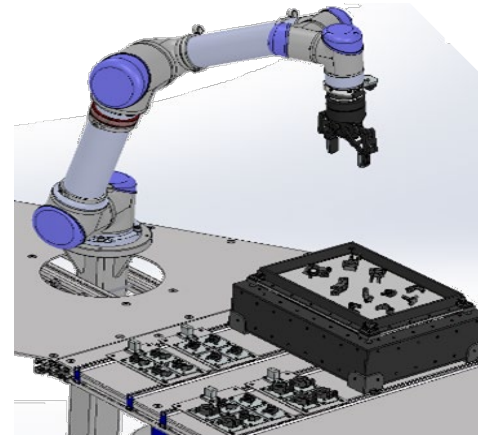

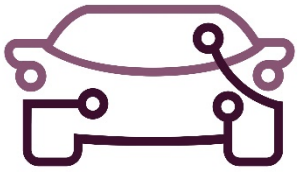
Robotos művelet- és sorrendtervezés

FELADATUNK A JÖVŐ

- Kihívás
  - Műveletek végrehajtási módja és sorrendje szorosan összefügg, együtt tervezendők
- Általános robotos művelet- és sorrendtervező tervező eszköz
  - Tervezés feladattérben vagy csuklótérben, tetszőleges dimenzióban
  - Kényszerek figyelembe vétele, pl. feltételes előzési korlátok
  - Végrehajtási alternatívák kezelése
  - Közel-optimális sorrendterv
  - Online tervezést lehetővé tevő számítási idő (1 mp alatt)
- Generikus megoldás
  - Transzformáció járat tervezési feladatra (VRP)
  - Nyílt megoldó + saját algoritmusok
- Többféle, igen eltérő területeken való alkalmazás

Robotos pályatervezés és ütközésvizsgálat

■ Kihívás

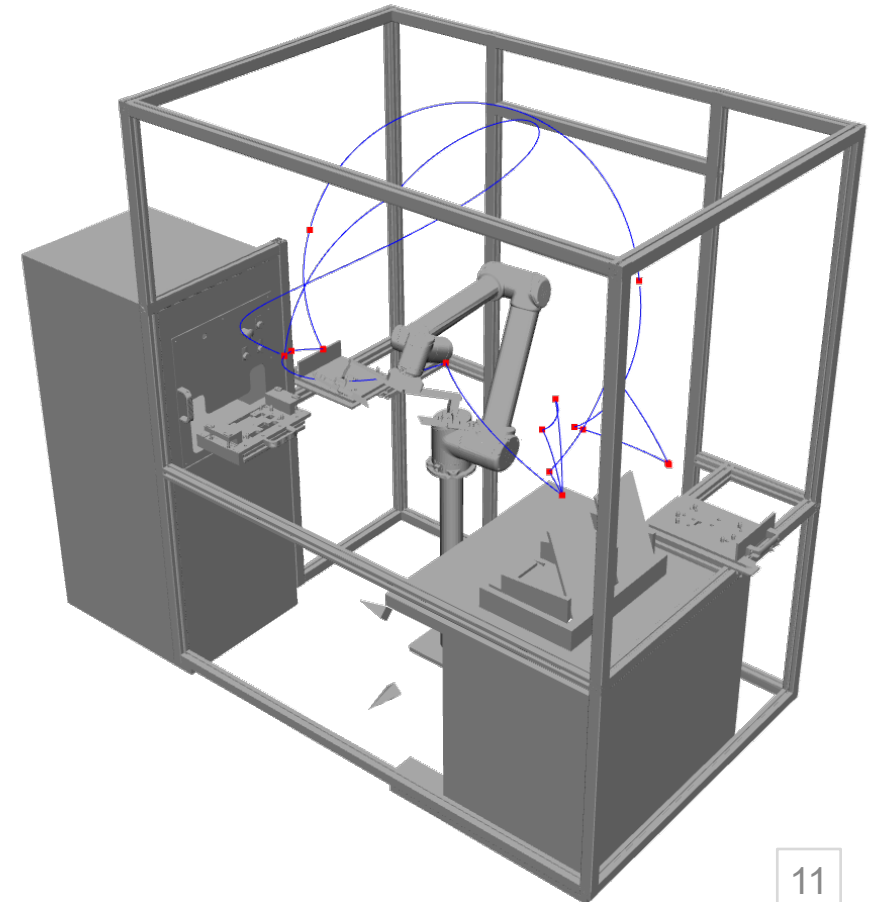
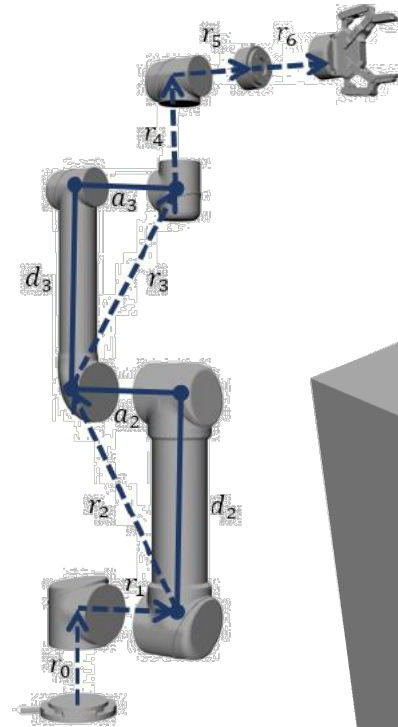
- Soros kinematikájú robotkarok pályatervezése és ütközésvizsgálata
  - A robotcella geometriai és kinematikai modelljén
  - Minden lehetséges ütközés figyelembe vételével (cella, robotkar, megfogó, munkadarab, stb.)
  - Tervezés a robot csuklóterében (6+ szabadságfok)

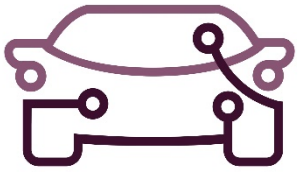
■ Megoldás

- Sztochasztikus pályatervező algoritmusok
- Folytonos robotmozgások ütközésvizsgálata

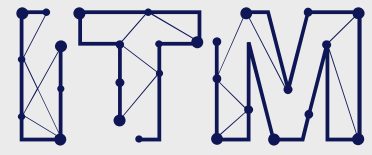
■ Alkalmazások

- Robotos gépkiszolgálás (6 dimenziós csuklótérben, kvázi valós idejű tervezés)
- Bútoralkatrészek robotos polírozása (6 dimenziós csuklótérben, offline tervezés)

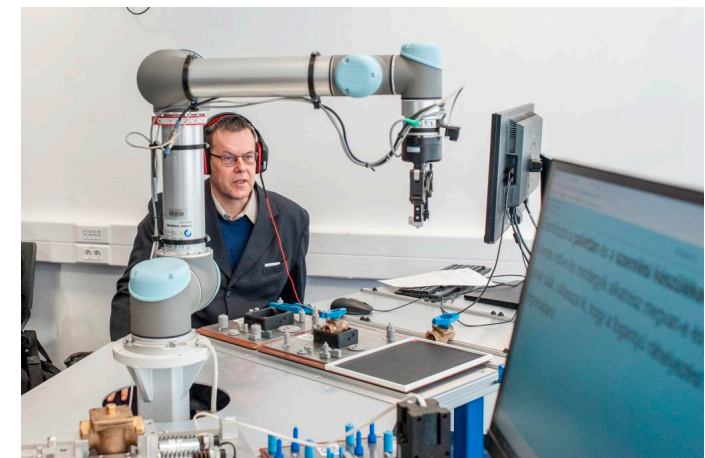
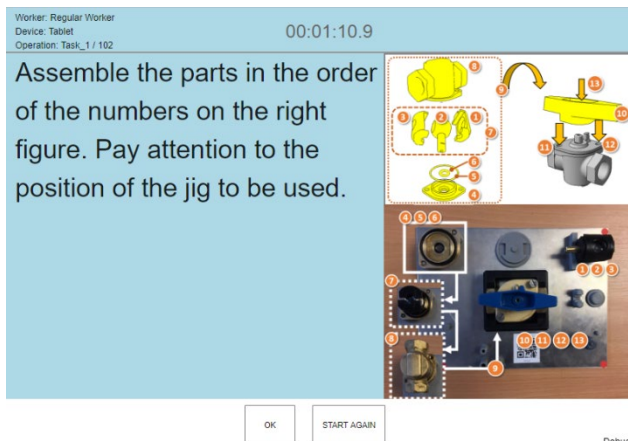
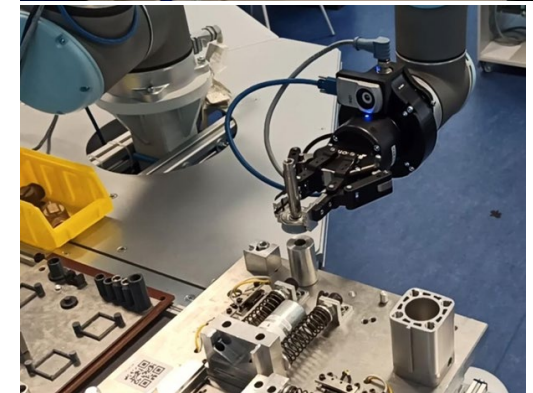
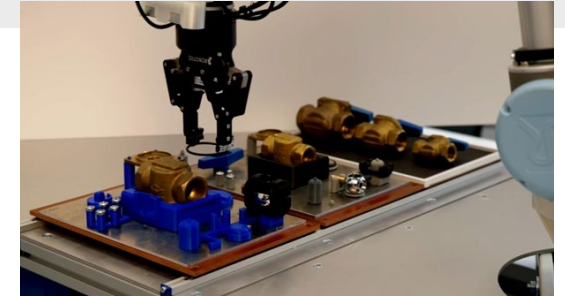

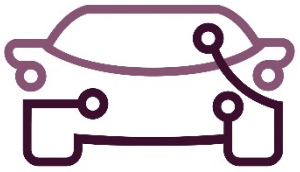
Kollaboratív robotikai alkalmazások

FELADATUNK A JÖVŐ

- Gesztus kontrol
  - 3D pontfelhő
  - Ütközés elkerülés
  - Értelmezés
- Gömbcsap szerelés
  - Automatikus szerelés tervezés (CAPP)
- Munkautasítások generálása
- Munkahenger szerelés
- Gépkiszolgálás

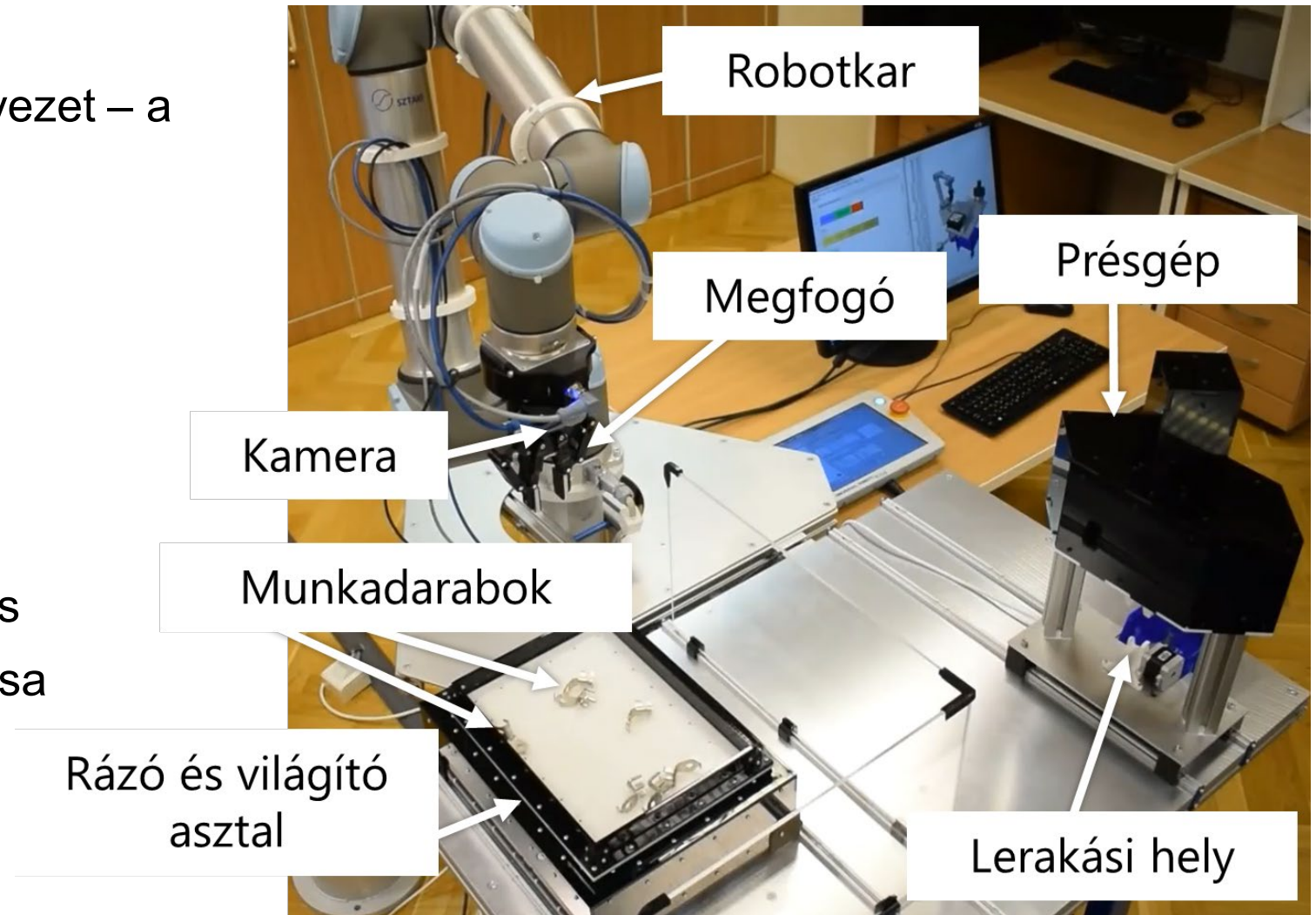
Gépkiszolgálási (*pick-and-place*) kutatások

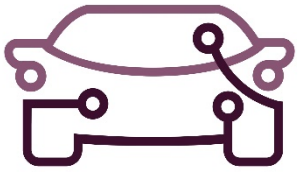
■ Kihívások

- Részben ismert de zsúfolt környezet – a munkadarab helye ismeretlen
- Extrém konfigurációk
- Tervezés valós időben

■ Feladatok

- Digitális ikermodell (DT) alkotás
- Megfogás tervezés
- Szituáció felismerés, DT frissítés
- Megfogási pontok meghatározása
- Sorrend és pályatervezés
  - Ütközésmentes, optimális

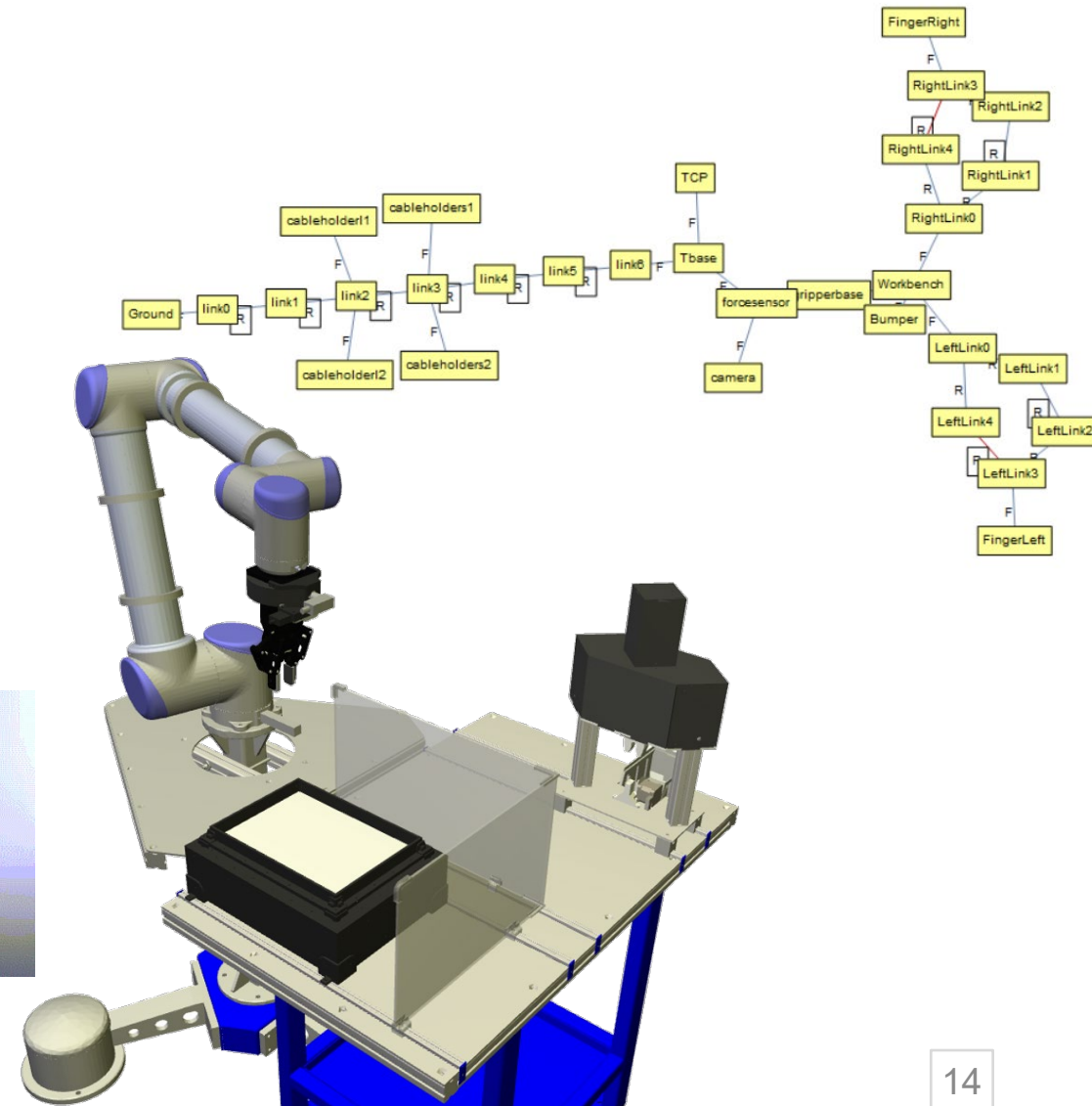
Gépkiszolgálási (*pick-and-place*) kutatások

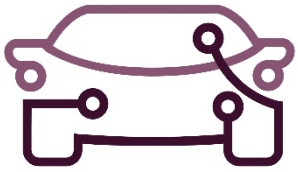
■ Kihívások

- Részben ismert de zsúfolt környezet – a munkadarab helye ismeretlen
- Extrém konfigurációk
- Tervezés valós időben

■ Feladatok

- **Digitális ikermodell (DT) alkotás**
- Megfogás tervezés
- Szituáció felismerés, DT frissítés
- Megfogási pontok meghatározása
- Sorrend és pályatervezés
  - Ütközésmentes, optimális

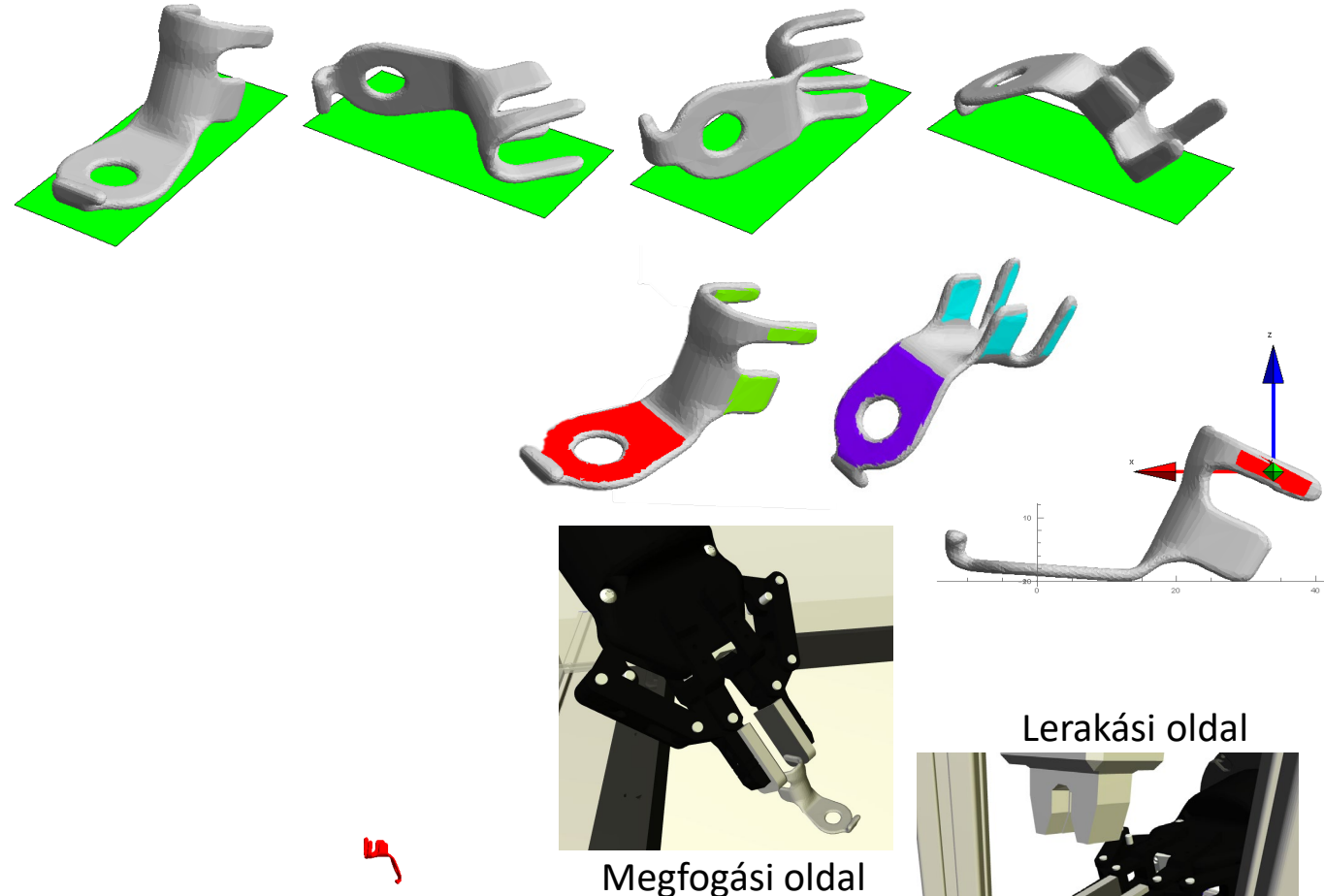
Gépkiszolgálási (*pick-and-place*) kutatások

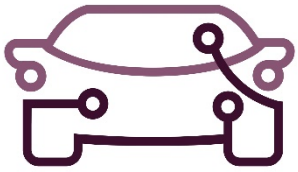
■ Kihívások

- Részben ismert de zsúfolt környezet – a munkadarab helye ismeretlen
- Extrém konfigurációk
- Tervezés valós időben

■ Feladatok

- Digitális ikermodell (DT) alkotás
- **Megfogás tervezés**
- Szituáció felismerés, DT frissítés
- Megfogási pontok meghatározása
- Sorrend és pályatervezés
  - Ütközésmentes, optimális

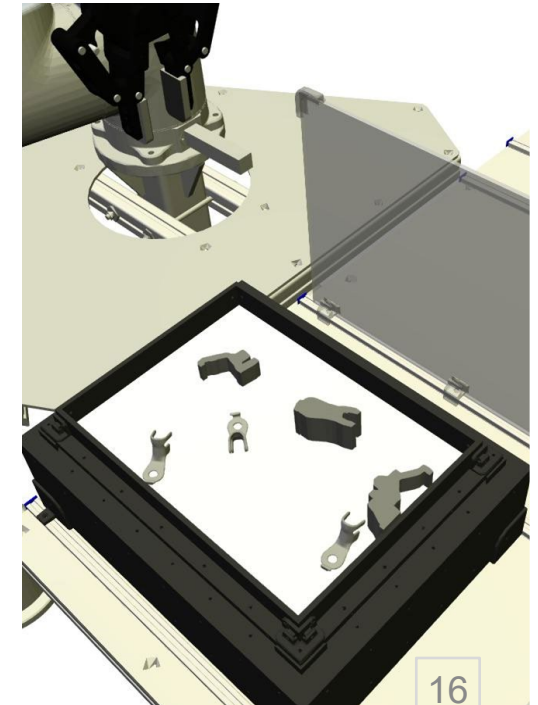
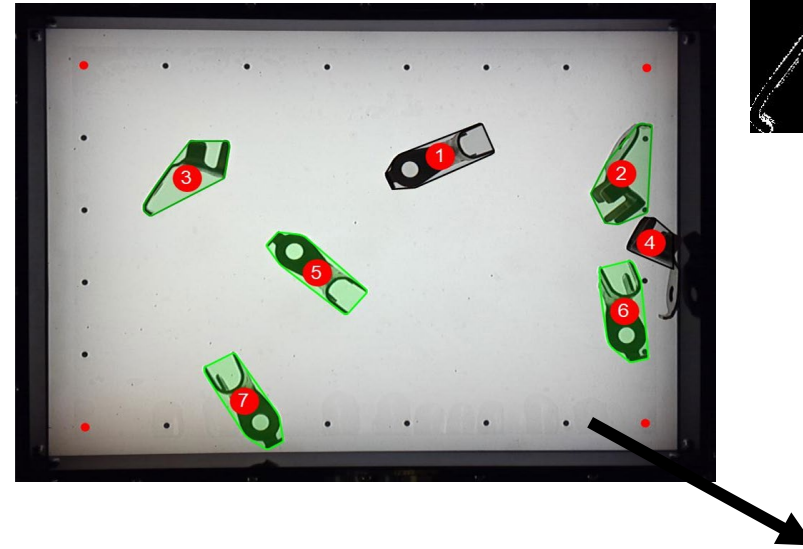
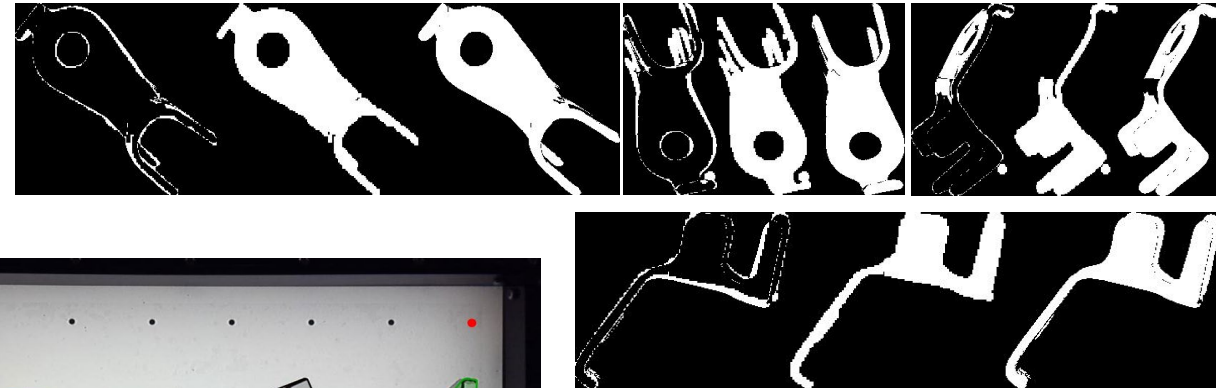
Gépkiszolgálási (*pick-and-place*) kutatások

■ Kihívások

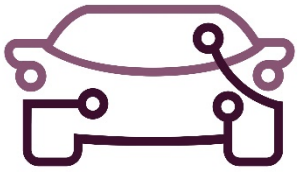
- Részben ismert de zsúfolt környezet – a munkadarab helye ismeretlen
- Extrém konfigurációk
- Tervezés valós időben

■ Feladatok

- Digitális ikermodell (DT) alkotás
- Megfogás tervezés
- **Szituáció felismerés, DT frissítés**
- Megfogási pontok meghatározása
- Sorrend és pályatervezés
  - Ütközésmentes, optimális

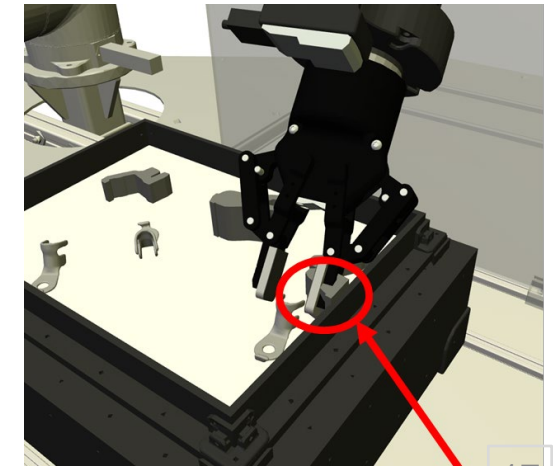
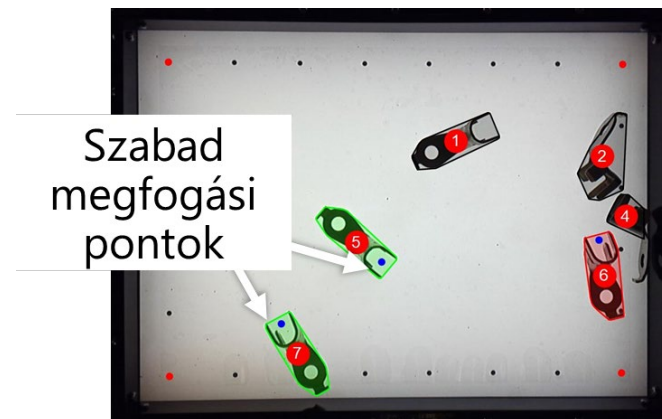
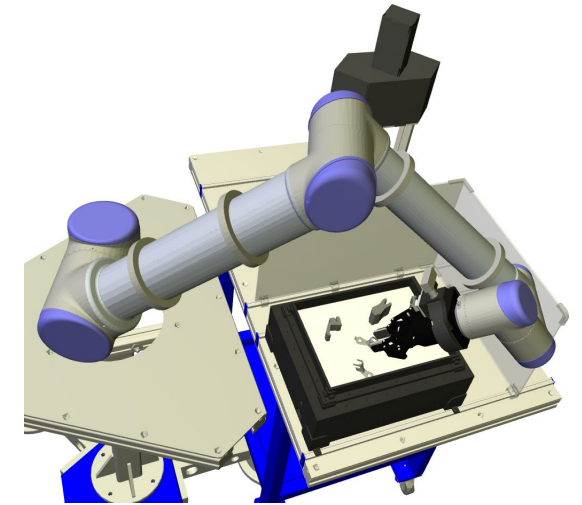
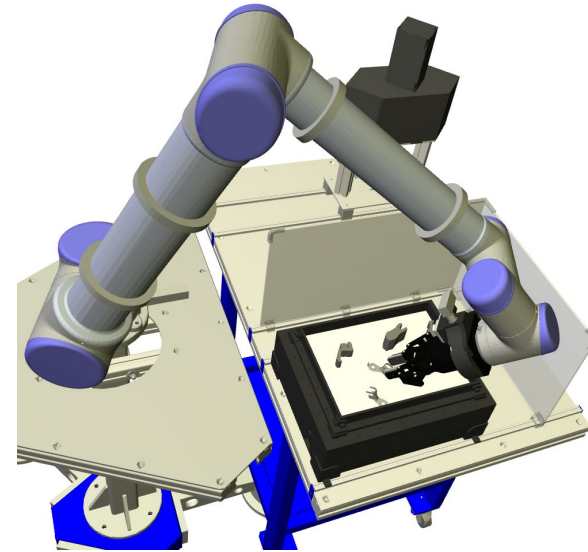
Gépkiszolgálási (*pick-and-place*) kutatások

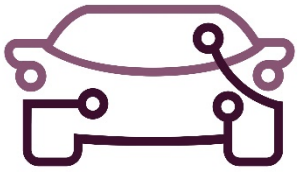
■ Kihívások

- Részben ismert de zsúfolt környezet – a munkadarab helye ismeretlen
- Extrém konfigurációk
- Tervezés valós időben

■ Feladatok

- Digitális ikermodell (DT) alkotás
- Megfogás tervezés
- Szituáció felismerés, DT frissítés
- **Megfogási pontok meghatározása**
- Sorrend és pályatervezés
  - Ütközésmentes, optimális

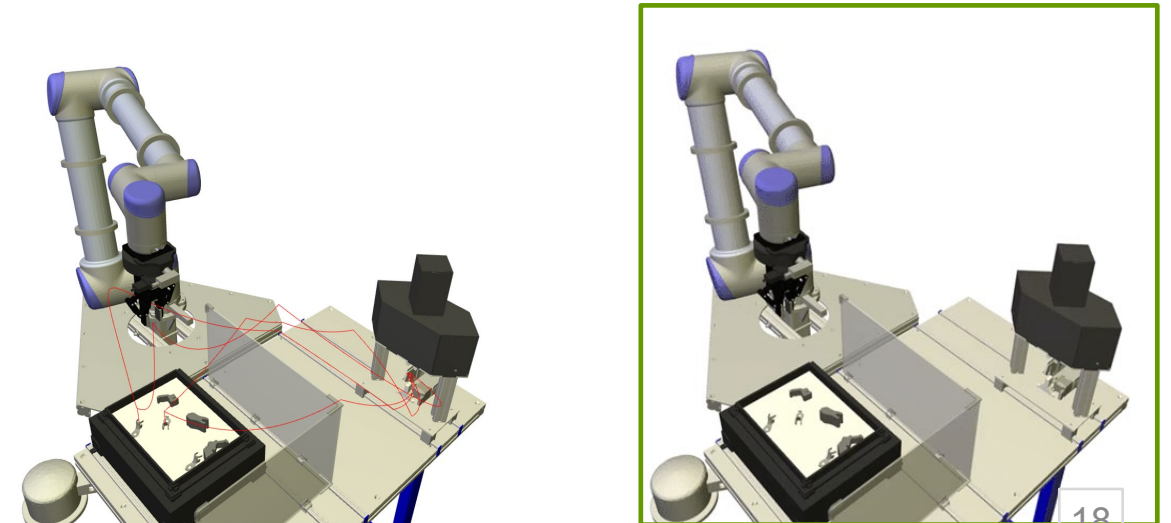
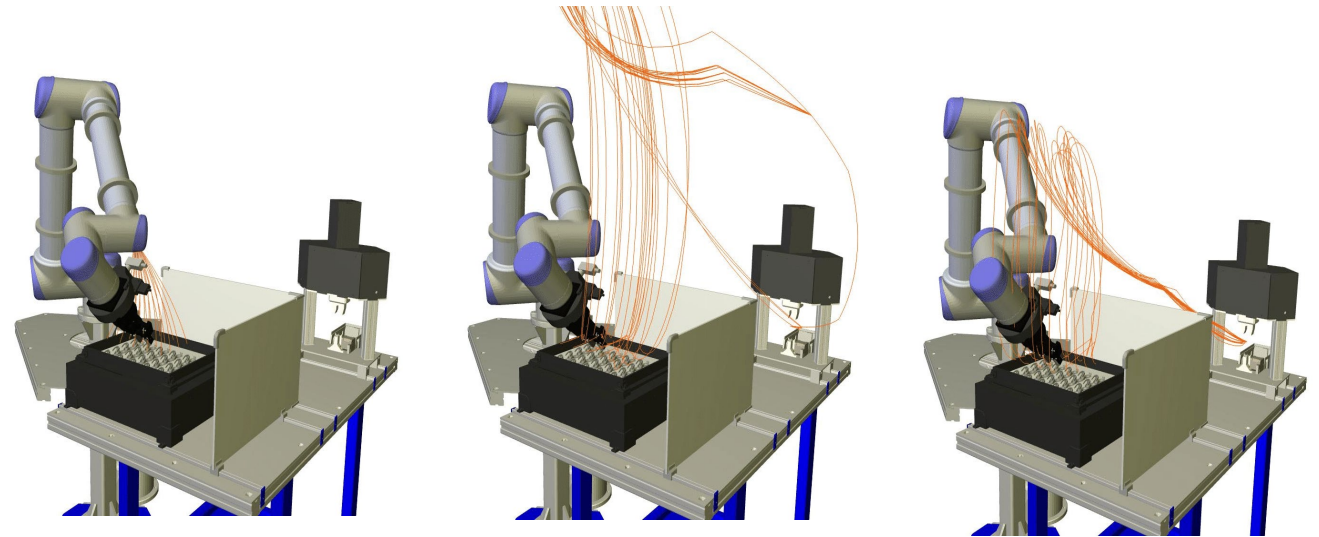
Gépkiszolgálási (*pick-and-place*) kutatások

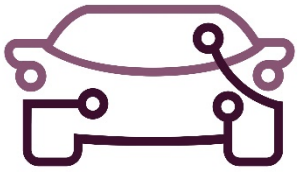
■ Kihívások

- Részben ismert de zsúfolt környezet – a munkadarab helye ismeretlen
- Extrém konfigurációk
- Tervezés valós időben

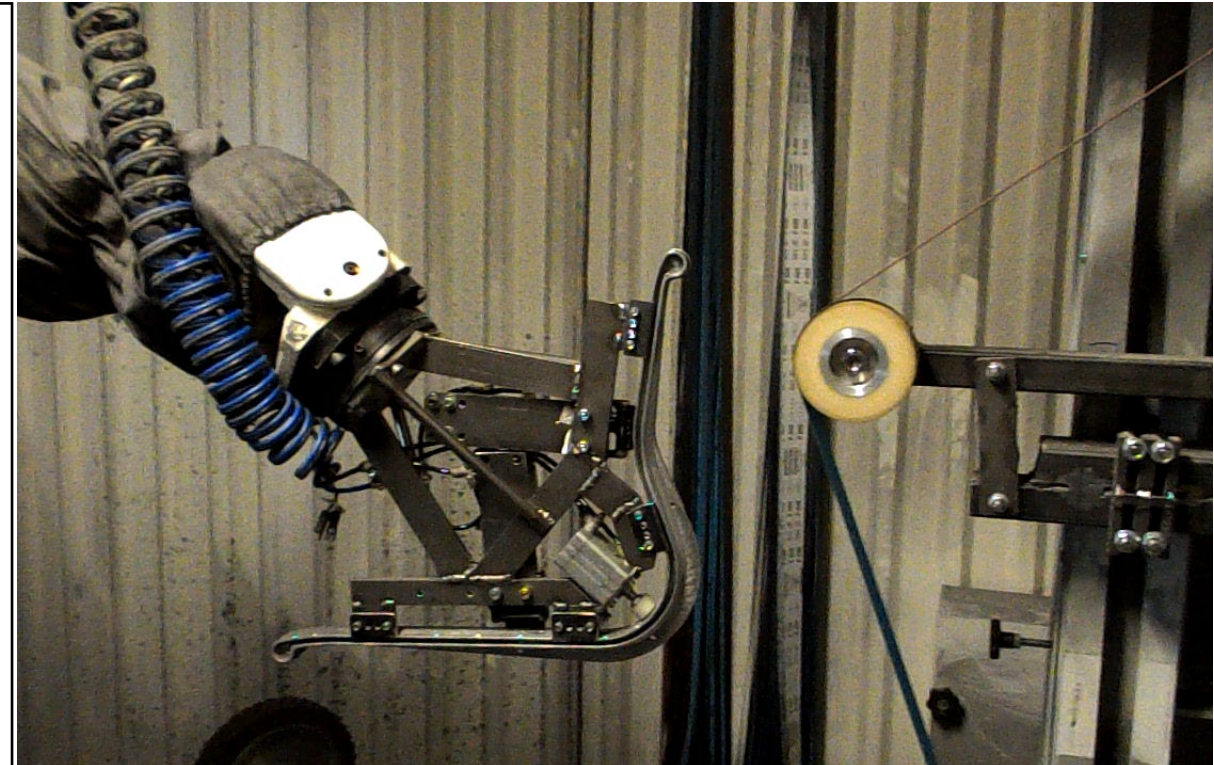
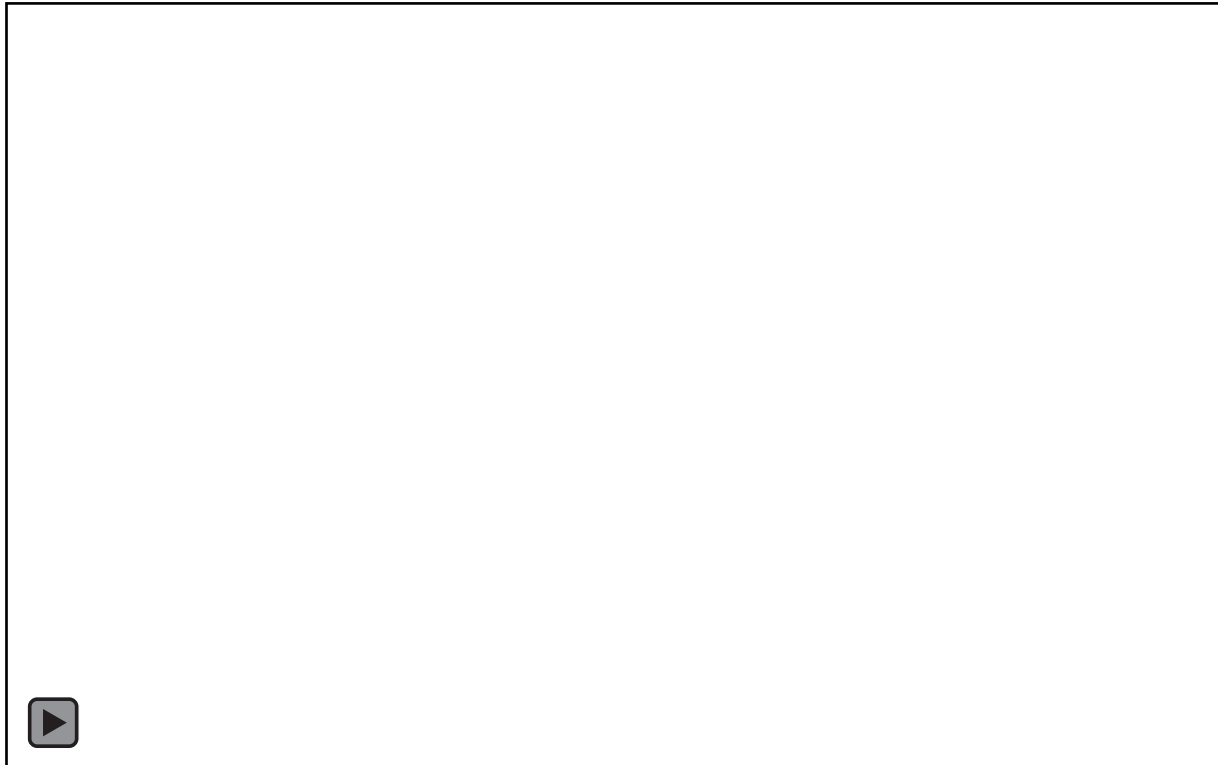
■ Feladatok

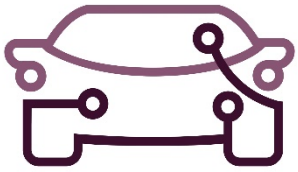
- Digitális ikermodell (DT) alkotás
- Megfogás tervezés
- Szituáció felismerés, DT frissítés
- Megfogási pontok meghatározása
- **Sorrend és pályatervezés**
  - Ütközésmentes, optimális

Digitális ikermodell – köszörülés

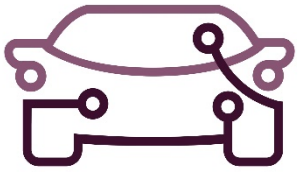

Digitális ikermodell – autonóm szerszámgép

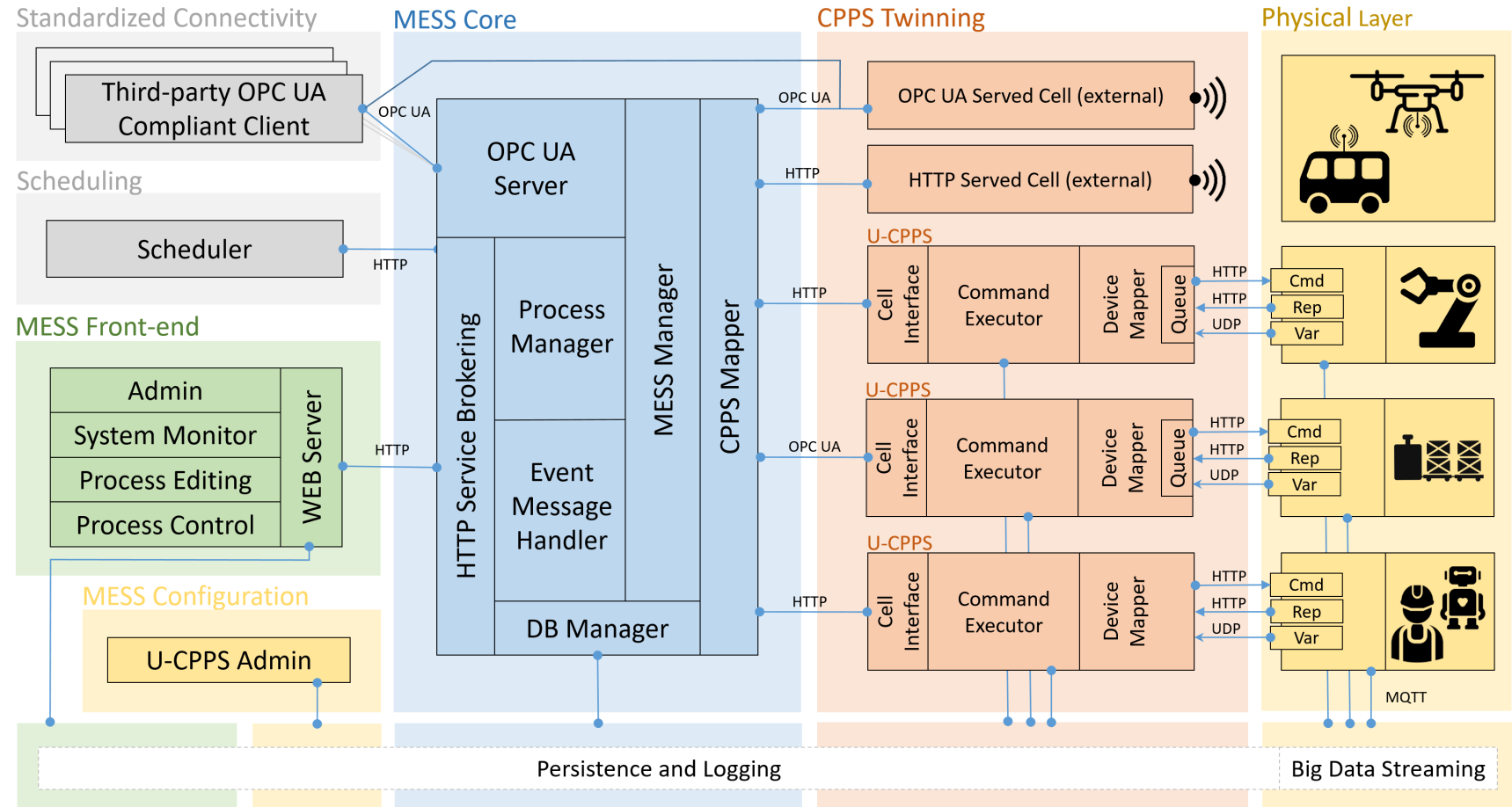
- Kihívás
  - Magyarország első ipari robotvezérlése
- Hozzájárulásunk
  - Digitális ikermodell alapján mozgás és ütközés szimuláció
  - Hatékony, előretékintő geometriai következtetés
  - Integrálható szoftver komponens
- Hasznosítás
  - NCT licenz

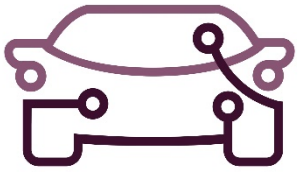

ICT háttér: Manufacturing Execution as-a-Service System

- Kollaboratív rendszerek
- Legkülönbélebb eszközök közös működtetése
- Szolgáltatás alapú
- Absztrakciós rétegek
- Szabványos szemantika és kommunikáció
- *Plug-and-produce*
- Fejlesztési felület, GUI
- Demonstrációk

Beltéri demonstrációs környezetek

■ I4.0 gyártó és logisztikai mintarendszer (Győr)

- Kollaboratív robotika
- Autonóm logisztika
- Tradicionális eszközök
  - Gyártósor, robotcella

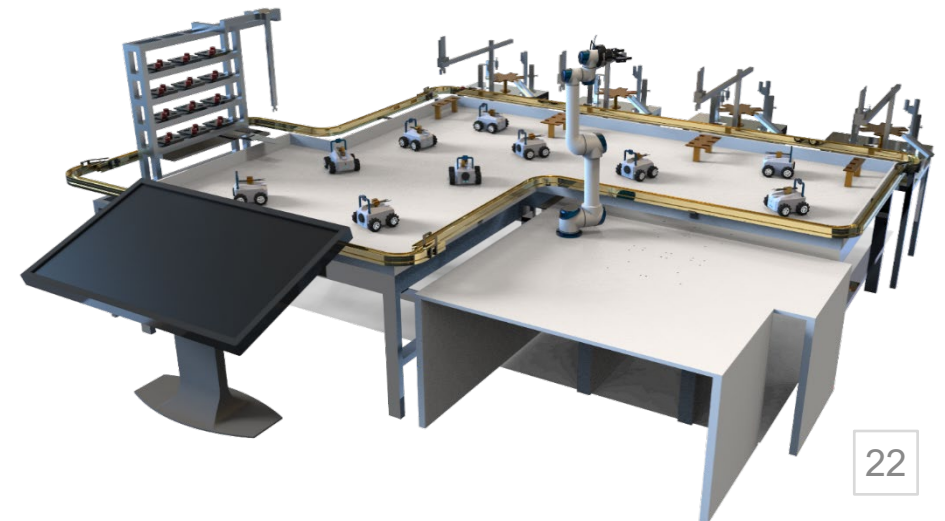
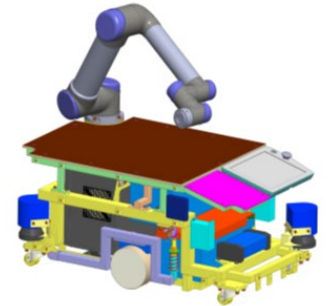
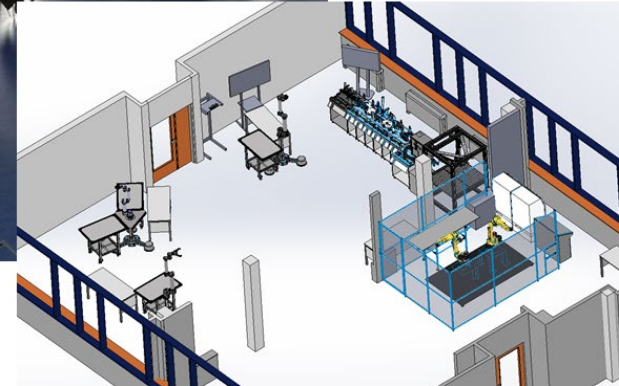
■ MESS

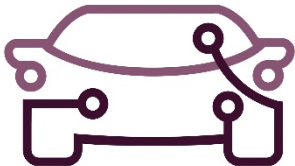
■ SmartFactory (Bp)

- Teljes „szerelőüzem”
- Logisztikai modalitásokkal

■ Jellemzők

- Digitális ikermodellek
- Nyitott, kísérletezési, oktatási és demonstrációs környezetek
- Nemzetközi hálózatban
  - EPIC Center of Excellence in Production Informatics and Control (EUH2020 Teaming)
  - Learning Factories

14.0 mintarendszer – Nemzeti Kiválósági Kutatási Infrastruktúra része

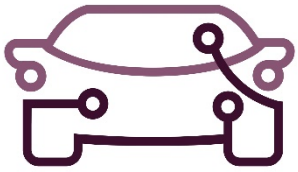
NATIONAL RESEARCH, DEVELOPMENT AND INNOVATION OFFICE HUNGARY

RESEARCH INFRASTRUCTURES FOR EXCELLENCE IN HUNGARY

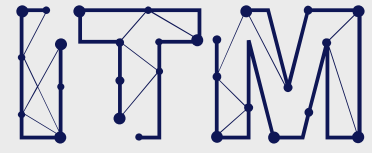
- 1 Budapesti Neutron Centrum (BNC) Budapest
- 2 FIEK MVM Smart Power Laboratory Budapest
- 3 Modular Hybrid Drive System Laboratory Budapest
- 4 Isotope Climatology and Environmental Research Centre (ICER) Debrecen
- 5 3D Lab - Infrastructure for Fine and Structure Analysis Miskolc
- 6 International territorial water management and climate adaptation instruments centre Debrecen
- 7 Biosafety Level-4 Laboratory at University of Pécs (BSL-4) Pécs
- 8 Biobank Network Budapest
- 9 Bioanalytical instrumentation for analyte examination at molecular and cellular levels Debrecen
- 10 Integrated Infrastructure for Molecular Science and Molecular Medicine (I2M2) Debrecen
- 11 ELIXIR Hungary (ELIXIR-HU) Budapest
- 12 Hungarian European Clinical Research Infrastructura Network (HECRIN) Pécs
- 13 Bioluminescence Imaging Hungary Debrecen
- 14 Extreme Light Infrastructure Attosecond Light Pulse Source (ELI-ALPS) Szeged
- 15 ZalaZONE Automotive Proving Ground Zalaegerszeg
- 16 Atomki Tandemron Laboratory (ATL) Debrecen
- 17 Functional Materials Laboratory (FunMatLab) Budapest
- 18 Nanolab (Electron Microscopy) at the University of Pannonia Veszprém
- 19 Aberration corrected transmission electron microscope Budapest
- 20 Micro- and Nanotechnology Research Laboratory Budapest
- 21 **Cyber Physical Pilot Production System Budapest**
- 22 Autonomous Vehicles Research Centre (AVRC) Budapest
- 23 Machine Vision and Optical Perception Laboratory Budapest
- 24 Atomki Laboratory for Heritage Science (HSLab) Debrecen
- 25 HUNCLARIN Budapest
- 26 Internet of Living Things (IoLT) Szeged
- 27 Hungarian National Supercomputing Service and Competence Centre Debrecen, Miskolc, Szeged, Budapest
- 28 Wigner Data Center Budapest

42

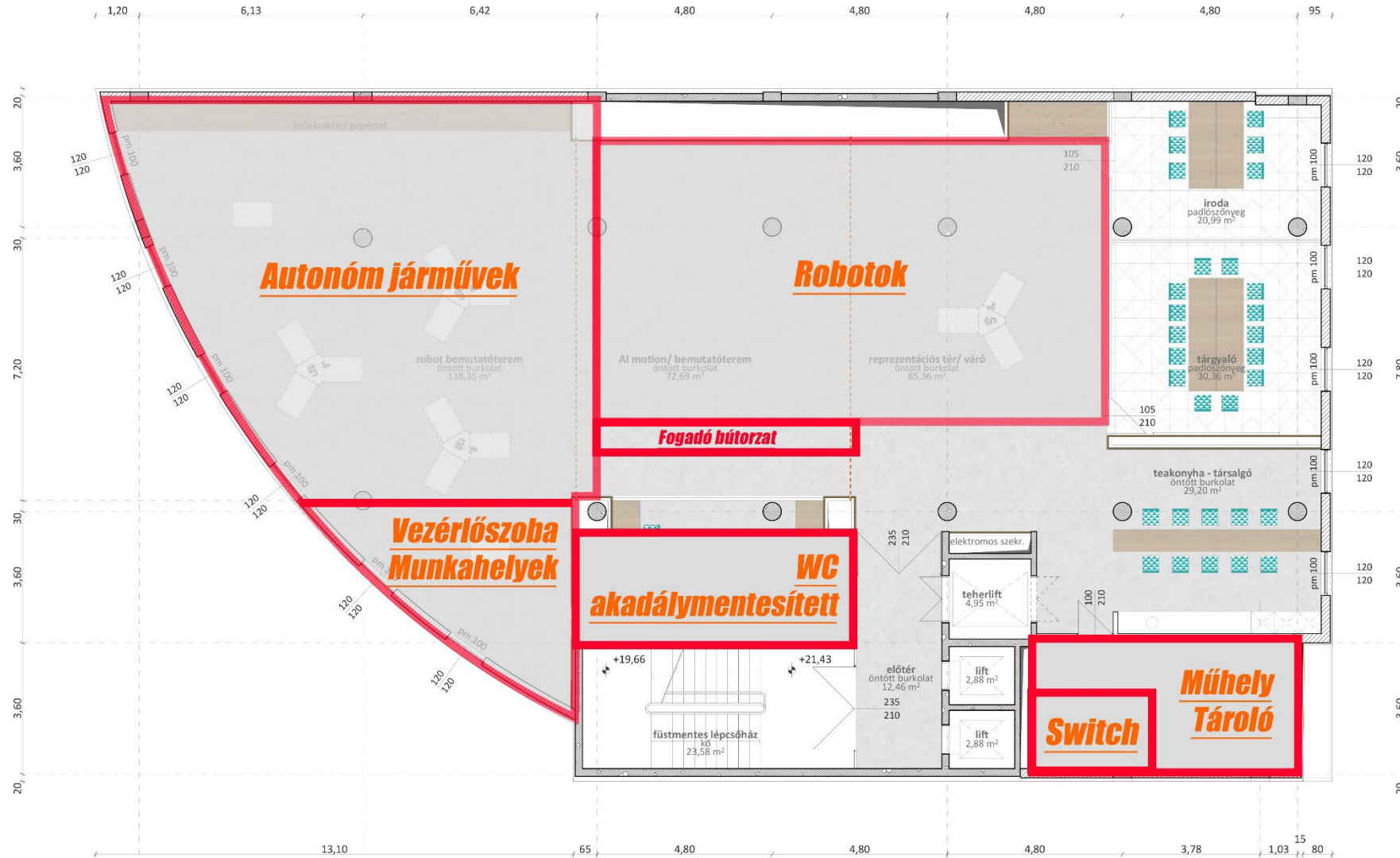
NATIONAL RESEARCH, DEVELOPMENT AND INNOVATION OFFICE HUNGARY

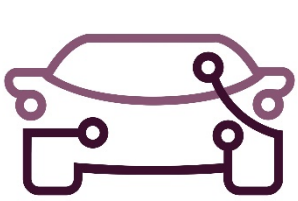
Autonóm Rendszerek beltéri demonstrációs labor (Bp)

FELADATUNK A JÖVŐ

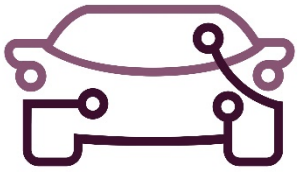

Összegzés

- Az autonómia problémája
  - A termelés minden szintjén
  - Tervezés, információ megosztás, konfliktusfeloldás, kooperáció
  - Elosztott, közösségi intelligencia
- Az ember jelenléte
  - Bizonytalanság, egyben rugalmasság, alkalmazkodókészség forrása
  - Kétirányú, többcsatornás, valós idejű kommunikáció
- Biztonság és bizalom
- Összefonódó, nehéz műszaki tervezési feladatok
  - Dekompozíciós elvek
  - Részletes ellenőrzés és visszacsatolás
  - Adatokból való tanulás
- Digitális ikermodell központi szerepe
- Fenntarthatóság – környezeti, gazdasági, társadalmi

Köszönöm a figyelmet az
SZTAKI Mérnöki és Üzleti Intelligencia (EMI) Labor tagjainak nevében!

vancza.jozsef@sztaki.hu